

Gyarapítás és gyűjtemények a francia egyetemi könyvtárakban 1988–2007 között

Az 1989-ben nyilvánosságra hozott „Rapport Miquel” a felsőoktatási könyvtárak támogatásának növekedését eredményezte Franciaországban, mivel az akkori francia kormány a felsőoktatás bővítésére törekedett és azt pénzügyi eszközökkel segítette. Szerencsére a könyvtárak is érezték a támogatások hatását építkezésekre, a műszaki infrastruktúra fejlesztésére és az állománygyarapításra fordítható összegek emelkedése terén.

Beszerezési keretek

Már az 1990-es években jelentősen nőtt a szakirodalom beszerzésére fordítható összeg. A két évtizedet átfogó időszak beszerzési kiadásai nehezen vethetők azonban össze, mert egyrészt magas volt közben az infláció, másrészt új egyetemek létrehozásával, meglévők szétválásával a felsőoktatási intézmények száma 61-ről 98-ra növekedett. Az első öt évben a szakirodalom beszerzésére fordított kiadások 85%-kal emelkedtek. Az utána következő években is magasak maradtak a gyarapítási összegek, ennek következményeképp egy évtized elteltével 224%-kal többet költhettek az egyetemi könyvtárak szakirodalomra. Ennek ellenére az alacsony kiinduló értékek miatt a francia felsőoktatási könyvtárak csak hosszabb idő elteltével érhetik el a velük összehasonlítható külföldi könyvtárak szerzeményezési szintjét.

Beszerezések

1988-ban még csak 335 000 új kötet került a polcokra, öt évvel később már 560 000, és az évtized végén 900 000. De már az új évszázad elején ismét csökkenés volt tapasztalható, majd lassú emelkedés. A francia könyvtárak hagyományosan nagy arányban vásárolnak francia nyelvű monográfiákat, és csak kis mértékben vesznek külföldi szakirodalmat. 1988-ban még 17% volt az idegen nyelvű művek aránya, ez egy évtizeddel később

13%-ra csökkent. Tanulmányosak ebből a szempontból az egyes könyvtárak számadatai. A 2007-es statisztika szerint 36 könyvtár vásárolt 1000-nél több külföldi monográfiát és ezek közül csupán öt (Strasbourg és négy párizsi egyetemi könyvtár) többet, mint 5000-et. Ebből ismét felismerhető az a Franciaországra jellemző magatartás, hogy megelégednek a francia nyelvű kiadványokkal és a külföldi, főleg angol nyelven publikált kutatási eredményeket csak korlátozottan veszik figyelembe.

Folyóiratok terén a külföldi címek aránya már jóval magasabb. Az előfizetett folyóiratok száma a beszámolási időszakban csak mérsékelten emelkedett, bár közben a könyvtárak száma növekedett. A szomszédos európai országokhoz képest alacsony a megrendelt folyóiratok száma. 1988-ban 61 ezer folyóiratot fizettek elő, 2007-ben 111 ezret.

A folyóiratoknál feltűnő, hogy a külföldi címek aránya százalékosan csökkent. 1988-ban még fele-fele arányban voltak a francia és a külföldi címek, 2007-ben már csak 42%-ot tett ki a külföldi folyóiratok hányada. Az egyes könyvtárakra lebontva csupán 50 egyetemi könyvtár fizetett elő több mint 1000 folyóiratot, és egyedül a *Sorbonne* rendelt többet háromezernél.

Néhány éve a statisztikák az elektronikus források vásárlását is kimutatják. Eleinte nehezen indultak el ezen a területen a könyvtárak, de időközben minden könyvtár kínál elektronikus anyagokat, adatbázisokat kevésbé, inkább folyóiratokat. A használt adatbázisok száma 2500 körül mozog, a 2002-ben előfizetett 178 880 e-folyóirat 654 300-ra emelkedett 2007-ben.

Gyűjtemények

A francia egyetemi könyvtárak teljes állománya 2007-ben 30,9 millió kötetet tett ki. Ennek kétharmada vidéken, egyharmada Párizsban található.

Bár az elmúlt két évtizedben az állomány 60%-kal, mintegy 11,6 millió kötetrel növekedett – mint még előtte soha a könyvtárak történetében – a nagy európai ipari országokkal összehasonlítva azonban, még mindig rossz a helyzet. A vidéki egyetemek közül háromnak van több mint egymillió köte- te, a párizsiak közül pedig kettőnek. Másik véglet- ként: 32 vidéki és 10 párizsi egyetemi könyvtárnak 200 ezernél kevesebb monográfia van a birtoká- ban.

1988-ban az egyetemi könyvtárak összesen 331 ezer folyóíratra fizettek elő, ezek közül a vidékiek- nek járt 184 ezer, Párizsba 147 ezer. Húsz évvel

később a bejelentett folyóiratok száma 500 ezerre emelkedett, ez 50%-os növekedés. 2007-ben négy vidéki és hat párizsi könyvtár fizetett elő több mint 10 000 folyóíratot. A skála másik végén 17 olyan könyvtár van, 15 vidéken, és kettő a párizsi régió- ban, ahol kevesebb, mint 1000 címet rendelnek meg.

/GABEL, Gernot U.: Erwerbungen und Kollektionen der französischen Universitätsbibliotheken 1988–2007. = Bibliotheksdienst, 44. köt. 1. sz. 2010. p. 11–15./

(Burmeister Erzsébet)